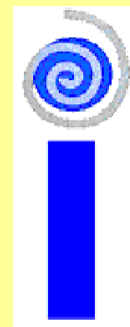

ONICI NIEUWSBRIEF

Jaargang 3

Najaar 2005

WELKOM

Het is ons weer gelukt. Ondanks de drukke periode nu op het einde van het jaar, zijn we er weer in geslaagd om een uitgebreide ONICI-Nieuwsbrief aan te bieden. Het is reeds de 6de Nieuwsbrief tot nu toe en de vele positieve reacties tonen aan, dat het werk door velen geapprecieerd wordt. Een periode van 6 maanden (de tijd tussen twee Nieuwsbrieven) gaat snel voorbij en telkens denk ik "ga ik bij de volgende Nieuwsbrief nog genoeg interessants kunnen aanbieden". Maar als je zes maanden verder bent, dan beschik je weer over massa's informatie en is het zelfs selecteren wat je in de Nieuwsbrief schrijft en wat je op de website plaatst.

Het is immers ongelooflijk hoe snel cochleaire implantatie evalueert en wat er allemaal rond georganiseerd wordt. Ook de firma's hebben de voorbije maanden niet stil gezeten. Er zijn verschillende nieuwigheden op de markt gekomen. Meer hierover kun je lezen bij de productinformatie van de 4 CI-merken (ADVANCED BIONICS, COCHLEAR, MED-EL en MXM) achteraan deze Nieuwsbrief.

Eén van de hoofdactiviteiten van ONICI de voorbije maanden was de organisatie van de eerste gezamenlijke studiedag met The Ear Foundation uit Nottingham (zie foto) Het had zo'n succes dat er voor 2006 al drie nieuwe studiedagen zijn gepland. Ook vind je in deze Nieuwsbrief het verslag van twee feestelijke studiedagen in Nederland naar aanleiding van 20 jaar CI in Nederland en 5 jaar CI in Maastricht.

Mooi om lezen zijn altijd de persoonlijke ervaringen van mensen: in dit nummer komt Annelies Kusters, winnares van de Graeme Clark Scholarship Award, uitgebreid aan het woord, evenals Sarah-Nina Constant die een jongere zus heeft met een Cochleaire inplant.

Ik hoop dat jullie weer heel wat interessante informatie in deze "ONICI-NIEUWSBRIEF" zullen vinden en wens jullie dan ook veel leesgenot en natuurlijk ook een Zalig Kerstmis en een Gelukkig Nieuwjaar.

Leo De Raeve

Eerste gemeenschappelijke studiedagen van The Ear Foundation en ONICI (22/23 november 2005) waren een enorm succes.

Op 22 en 23 november 2005 organiseerde The Ear Foundation uit Nottingham samen met ONICI twee studiedagen rond het thema 'begeleiden van dove kinderen met een cochleaire implant'. Het maximum van 25 deelnemers was op vrij korte tijd bereikt. The Ear Foundation is een liefdadigheidsvereniging (charity) die jaarlijks in Nottingham meer dan 70 studiedagen organiseert rond 'cochleaire implantatie' en dit zowel voor professionelen als voor ouders. Meer informatie kun je vinden op hun website: <http://www.earfoundation.org.uk>

In 2005 is The Ear Foundation gestart met het organiseren van studiedagen buiten Engeland, met name in Spanje, Tsjechië, Zweden en nu ook in België. De goede contacten tussen The Ear Foundation en ONICI hebben ertoe geleid dat de studiedagen een gemeenschappelijk initiatief werden.

De eerste dag werd de nadruk gelegd op "het begeleiden van dove kinderen met een CI jonger dan 5 jaar", terwijl de tweede dag de 'begeleiding van schoolgaande dove kinderen met een CI' centraal stelde. Het waren Sue Archbold (coördinatrice The Ear Foundation) en Leo De Raeve (ONICI) zelf, die beide dagen voor hun rekening namen.

In het kader van de begeleiding van jonge dove kinderen met een cochleaire implant benadrukte **Sue Archbold** vooral de samenwerking met ouders en het belang van een goede communicatie tussen ouders en hun kind. Daarom ontwikkelde The Ear Foundation een prachtige DVD 'Small Talk', waarop ouders op een praktische en gestructureerde manier informatie krijgen over hoe je best met een jong, doof kind met een cochleaire implant communiceert.

Daarnaast vond Sue Archbold het erg belangrijk dat de ontwikkeling van deze kinderen op een goede en objectieve manier wordt opgevolgd. Hiervoor ontwikkelden zij het 'Nottingham Early Assessment Package' (NEAP), waarmee zij de vorderingen van jonge kinderen niet alleen op auditief vlak, maar ook op spraak- en taalvlak goed kunnen opvolgen.

Bij de schoolgaande kinderen met een CI legde Sue Archbold vooral de nadruk op het belang van goede multidisciplinaire begeleiding van deze kinderen en op de problemen met spraakverstaan in een rumoerige omgeving of in lokalen met slechte akoestiek. Het gebruik van FM-apparatuur werd door haar dan ook meermaals aangereikt als een belangrijk hulpmiddel.

In dit kader vond zij het ook erg belangrijk dat begeleiders van kinderen met een cochleaire implant de werking van het implantaat kunnen controleren en kleine problemen zelf kunnen oplossen. Ook het aansluiten van FM-apparatuur moet bekend terrein zijn voor de begeleiders.

Om deze reden werd tijdens beide studiedagen telkens in kleine groepjes een uur praktisch gehandeld met spraakprocessors en eventueel FM-apparatuur onder leiding van mensen van Cochlear en/of Phonak.

Leo De Raeve, gaf de deelnemers in eerste instantie een overzicht met de recentste informatie op vlak van cochleaire implantatie en benadrukte vervolgens dat de huidige populatie van kinderen met een CI, vooral in landen met vroege gehoorscreening, niet te vergelijken is met de populatie van enkele jaren geleden. Het is dan ook noodzakelijk dat de begeleiding en het onderwijs ook aan deze kinderen aangepast wordt. Het is duidelijk dat nog meer kinderen in de toekomst naar het gewone onderwijs zullen overschakelen, maar we moeten hier voorzichtig mee omgaan, want dit is niet voor elk kind de meest aangewezen omgeving om maximaal tot ontwikkeling te komen. Vandaar ook het belang van multidisciplinaire begeleiding en follow-up.

Als meer kinderen naar gewoon onderwijs gaan, zal er ook behoefte zijn aan meer ambulante begeleiders. Er dient dus ook geïnvesteerd te worden in bijscholing en opleiding van deze mensen, want met enkel de kennis uit het verleden ga je deze kinderen niet goed kunnen begeleiden.

Daarnaast gaf Leo De Raeve nog een bijdrage over de voorspelbaarheid van de resultaten met een CI. Hij benadrukte dat dit op een louter objectieve manier niet mogelijk is, maar dat wel een aantal variabelen gekend zijn, die de resultaten met een CI kunnen beïnvloeden. Denken we maar aan: de leeftijd bij implantatie, de medewerking van de ouders, de cognitieve mogelijkheden van het kind, de communicatie tussen ouders en kind, meertaligheid in het gezin, eventuele afwijkingen aan het slakkenhuis, het afregelen van de implant... Dit en nog veel meer heeft als resultaat dat de kinderen met een cochleaire implant erg van mekaar kunnen verschillen. Het is dan ook onmogelijk vooraf een pasklare begeleiding uit te stippelen. Dit kan alleen maar procesmatig gebeuren. M.a.w. door voortdurend het kind goed op te volgen en bij te sturen waar nodig. Maar op dit vlak is zeker nog heel wat verder onderzoek nodig.

Als wij de evaluatieformulieren van de deelnemers mogen geloven, was iedereen erg tevreden over het aanbod en was er duidelijk een vraag naar 'meer'.

Wij zijn op deze uitdrukkelijke vraag dan ook ingegaan en The Ear Foundation en ONICI hebben in **2006 drie nieuwe studiedagen** gepland die eveneens te Mechelen zullen plaatsvinden:

-dinsdag 21 en woensdag 22 november 2006 zullen **bovenvermelde studiedagen herhaald** worden;

-maandag 8 mei 2006 wordt een studiedag georganiseerd over **'Working with teenagers and cochlear implants'**.

Geïnteresseerden noteren alvast deze data in hun agenda en kunnen nu reeds inschrijven voor de studiedag van 8 mei 2006 via de website van The Ear Foundation : <http://www.earfoundation.org.uk>. Het gedetailleerde programma is nog niet uitgewerkt, maar wordt als het klaar is, naar alle geabonneerden op de Nieuwsbrief van ONICI verstuurd.

CD-rom met simulatie van het effect van FM-apparatuur

Om aan te tonen dat omgevingslawaai en slechte akoestiek een grote negatieve invloed hebben op de spraakverstaanbaarheid met een cochleaire implant, gebruikte Sue Archbold tijdens haar presentatie op bovenvermelde studiedagen een recent verschenen CD-rom waarmee je dergelijke omgeving kan simuleren en ook kan aantonen wat de meerwaarde van een FM-systeem is in dergelijke omstandigheden.

Je kan dus een lokaal nabootsen met een goede of slechte akoestiek en met al dan niet omgevingslawaai. Je kan luisteren hoe in deze omgeving de spraak wordt ontvangen via een hoorapparaat en je kan vervolgens ook luisteren via een FM-systeem en onmiddellijk de verbetering waarnemen. Vele deelnemers aan de studiedag vroegen waar deze CD-rom vandaan kwam. Vandaar volgende informatie:

De CD-rom noemt 'Sound Field Wizard' en werd onlangs in de Verenigde Staten ontwikkeld door de bekende spraak- en hoorwetenschapper **Arthur Boothroyd** en dit in opdracht van de firma Phonic Ear. Zij die over een computer beschikken met Windows XP kunnen het hele programma (versie 2003) downloaden via de website van Phonic Ear: <http://www.phonicear.com/storesfwiz.asp>.

Als je de originele CD-rom wenst te ontvangen, dan kun je deze in Amerika aanvragen bij John Merline van Phonic ear (jm@phonicear.com). Misschien zijn er dan wel kosten aan verbonden?

Vertalingen van CI-materiaal naar het Nederlands.

Tijdens de eerder genoemde studiedagen met The Ear Foundation kwam duidelijk aan het licht dat er in de Engelse taal zeer veel interessant materiaal voor handen is voor ouders en professionelen die werken met kinderen met een cochleaire implant. Onmiddellijk komt dan de vraag naar voren of dit kan en mag vertaald worden naar het Nederlands en of dit misschien al door iemand werd vertaald.

Sommige zaken zijn vrij eenvoudig en kunnen op korte tijd vertaald worden, maar andere zijn veel uitvoeriger of complexer van inhoud en vragen om meer taal- en vakkennis. Hierbij bestaat dan ook de kans dat de originele boodschap niet correct wordt weergegeven in de vertaling.

In samenspraak met Sue Archbold van the Ear Foundation, werden volgende afspraken gemaakt betreffende vertalingen van materiaal van The Ear Foundation:

1. Alle materiaal dat ontwikkeld is door The Ear Foundation, is 'copyright';
2. The Ear Foundation moet dan ook toestemming geven dat jij of je organisatie het mag vertalen naar het Nederlands;
3. The Ear Foundation stuurt alle Nederlandse vertalingen ter controle naar ONICI;
4. Vertaalde werken krijgen vervolgens een 'kwaliteitslabel';
5. Op de website van ONICI zul je in de nabije toekomst een overzicht vinden van alle naar het Nederlands vertaalde werken van The Ear Foundation, met een link naar de persoon of organisatie, waar je de vertaling kan bekomen.

Bij dezen zou ik dan ook een oproep willen doen aan eenieder die al materiaal van The Ear Foundation vertaald heeft, om me dit zo spoedig mogelijk te melden. Ook ander materiaal (niet van the Ear Foundation) dat vertaald wordt naar het Nederlands mag gemeld worden aan ONICI. Ook hiervan kan een overzicht op de website geplaatst worden.

De recent ontwikkelde DVD's 'Small Talk' en 'Steps', zullen door de ondersteunende CI-firma's vertaald worden naar het Nederlands

20th INTERNATIONAL CONGRESS ON EDUCATION OF THE DEAF VAN 17-20 JULI 2005

in het MECC te MAASTRICHT

Zoals in de vorige Nieuwsbrief reeds werd aangehaald vond van 17 tot 20 juli 2005 het 20ste wereldcongres over opvoeding en onderwijs van dove kinderen plaats in Maastricht. Zowel tijdens de precongressen als tijdens het congres zelf nam Cochleaire Implantatie een belangrijke plaats in. **Ruud van Hardeveld** van de Nederlandse commissie CI-NVVS, nam zelf deel aan het congres en bezorgde mij een uitvoerig verslag met zijn persoonlijke ervaringen tijdens dit congres. Het verslag omvat echter 9 pagina's, wat te uitgebreid is om in deze nieuwsbrief weer te geven. In zijn tekst gaat hij vooral dieper in op de interessante materialen die hij ontdekt heeft op de 'exhibition' en op een aantal lezingen die tijdens het congres plaatsvonden. Natuurlijk spendeerde hij daarbij vooral aandacht aan de presentaties die te maken hadden met CI. Tevens laat hij zijn ontgoocheling blijken, over de uitspraken van enkele volwassen Doven. Zij die geïnteresseerd zijn, kunnen het volledige verslag van Ruud lezen op de website van ONICI, onder de rubriek 'studiedagen/congressen' en vervolgens de rubriek 'andere studiedagen'.

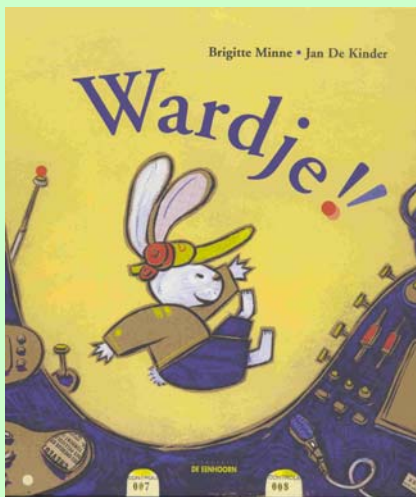
World Association for the Education of Deaf and Hard-of-hearing Children (WAEDH)

De wereldcongressen over “Education of the Deaf” vinden om de 5 jaar plaats ergens in de wereld. Het volgende congres in 2010 zal plaatsvinden in Vancouver (Canada) . Gedurende de vijf jaren die verlopen tussen twee congressen gebeurt er echter ook heel veel op vlak van opvoeding en onderwijs aan doven: er zijn kleinere congressen, verschijnen publicaties in tijdschriften of worden interessante boeken geschreven. Daarom werd in Maastricht tijdens het laatste congres de “World Association for Education of Deaf and Hard-of-hearing Children (WAEDH) opgericht, die als doelstelling heeft een brug te vormen tussen twee congressen door zoveel mogelijk informatie over “opvoeding en onderwijs aan doven” op hun website toegankelijk te maken voor alle geïnteresseerden, ook voor deze personen die niet aan de congressen kunnen deelnemen. Het project zit nog in een beginfase, maar je kan nu al preregistreren zodat je verder op de hoogte gehouden wordt over de stand van zaken. Dit kan via het registratieformulier dat je vindt op de website <http://www.waedh.org> of gewoon door een email te sturen naar register@waedh.org We zullen je via deze nieuwsbrief ook verder op de hoogte houden van de WAEDH, want Leo De Raeve maakt deel uit van het voorlopige ‘Executive Committee’

“Wardje”

Een kleuterboekje over doofheid door Brigitte Minne

Dit uniek kleuterboekje, geschreven door Brigitte Minne en geïllustreerd door Jan De Kinder dompelt kleuters onder in de hightech wereld van een doof konijntje dat dankzij technologie opnieuw kan horen. Samen met het boek werd een educatief pakket rond geluid en technologie ontwikkeld. Het prentenboek 'Wardje' is een ideaal boekje om kinderen in de kleuterklas vertrouwd te maken met doofheid of slechthorendheid. Het boekje gaat op een zeer eenvoudige manier dieper in op de problematiek van doofheid en duikt ook in de wereld van de hedendaagse technologie. Het boek werd gerealiseerd in samenwerking met RVO (Roger Van Overstraeten)-Society en IMEC (Inter universitair Micro Electronica Centrum) uit Leuven-België.

Het boekje, met ISBN-nummer 90 5838 327 X, kan besteld worden via elke boekhandel of bij uitgeverij de Eenhoorn <http://www.eenhoorn.be> . Richtprijs is 13 euro. Het volledige educatieve pakket (inclusief boekje) kan aangevraagd worden bij mevrouw Isabelle Borremans van RVO-society: isabelle@rvo-society.be

20 jaar Cochleaire Implantatie in Nederland vrijdag 28 oktober 2005 te Utrecht

In 1985 werd in Nederland voor het eerst een cochleaire inplant geplaatst bij een dove persoon. Dit gebeurde in het Universitair Medische Centrum te Utrecht. Bij dezen dus een aangelegenheid om na twintig jaar een interessant symposium hier rond te organiseren.

De studiedag werd geopend door **Dr. Adriaan van Olphen**, hoofd van het CI-team UMC Utrecht-Effatha, die op een zeer boeiende manier de geschiedenis schetste van het cochleaire implantaat. Voor de begeleiding van kinderen en volwassenen met een CI opteerde hij heel duidelijk voor een multidisciplinaire aanpak. De voornaamste doelstelling voor een implantatie bij een volwassene vond hij: de oriëntatie in de ruimte, het herstel van de communicatie met de omgeving en het herstel van het sociaal functioneren. Bij kinderen formuleerde hij andere doelstellingen. Daar vindt hij dat de CI vooral een positieve bijdrage kan leveren tot een betere sociale en emotionele ontwikkeling, een hogere schoolse ontwikkeling, een betere taalontwikkeling. Een goede taalontwikkeling is immers belangrijk voor een goede sociale emotionele ontwikkeling. Opmerkelijk hierbij is wel dat Dr. Van Olphen binnen de taalontwikkeling zowel een plaats geeft aan de gesproken taal als aan de gebarentaal. Voor de nabije toekomst vraagt hij vooral aandacht voor het revalidatietraject van deze kinderen en voor het regelmatig evalueren van de resultaten.

Daarna ging **Jacques Hendriks**, van de Beleidscommissie Gezinsbegeleiding, wat dieper in op de begeleiding van kinderen met een CI vanuit de Gezinsbegeleidingsdienst. In Nederland zijn immers niet alleen 7 CI-centra, maar ook 7 centra voor gezinsbegeleiding, die een sleutelrol kunnen spelen in de begeleiding van CI-kinderen.

Bert van Zanten, hoofd van het Audiologisch Centrum van het UMC Utrecht, vindt dat de CI aan vele dove kinderen de mogelijkheden biedt om tot gesproken communicatie te komen. Tevens gaf hij aan dat de resultaten erg van mekaar kunnen verschillen en dat het zeer moeilijk is om vooraf deze resultaten te voorspellen. In dit kader haalde hij een onderzoek van An Geers (Central School for the Deaf, St.Louis-USA) aan waaruit blijkt dat vooral de cognitieve mogelijkheden van het kind, de medewerking en communicatievaardigheden van de ouders en de operatietechniek samen met de afregeling van de inplant een grote invloed kunnen uitoefenen op het resultaat. Daarnaast beklemtoonde Bert van Zanten dat het landelijk overleg van CI-teams wil komen tot een gezamenlijk 'standaard' evaluatieprotocol voor CI-kinderen.

De laatste plenaire spreekster was **Anneke Vermeulen**, coördinator CI-team Viataal, die verder inging op de invloed van CI op de school(keuze). Op basis van een onderzoek bij een 200-tal kinderen met een CI in Nederland benadrukte zij dat de CI een verschuiving teweeg brengt in het onderwijs en dat deze verschuiving beïnvloed wordt door de leeftijd bij implantatie. Bij de kinderen die voor de leeftijd van 2 jaar geïmplanteerd werden, merkt zij de grootste verschuivingen op en stelde zij vast dat meer kinderen overschakelden naar het gewone onderwijs (29%) of naar het slechthorenden onderwijs (30%) en dat het aantal NGT-kinderen (6%) en het aantal kinderen in het tweetalig onderwijs (30%) aanzienlijk lager ligt dan bij de later geïmplanteerden. Kinderen geïmplanteerd tussen 2 en 4 jaar, gebruiken vaker het slechthorenden onderwijs als tussenstap om later over te schakelen naar het reguliere onderwijs. Tevens merkte zij op dat de verandering van school niet altijd gebeurd op advies van het speciale onderwijs, maar ook op vraag van de ouders. Soms ontstaan hier rond zelfs conflictsituaties. Anneke vindt het ook spijtig dat er zo weinig terugkoppeling gebeurd als kinderen overschakelen naar een andere schoolse setting. Meestal horen de personeelsleden niet meer hoe het verder loopt.

In haar conclusie haalt Anneke Vermeulen aan dat men verwacht dat door de CI het volgen van het reguliere voor meer dove kinderen mogelijk zal worden. Toch is dit zeker geen vanzelfsprekendheid. Daarnaast haalt zij aan dat er naast het onderwijs nog andere belangrijke elementen zijn, die het contact met andere dove kinderen en elementen uit de Dovencultuur nodig maken. Het bepalen van het moment van schoolwijziging en de doorslaggevende criteria zijn zeer uiteenlopend en individueel van aard.

In namiddag werden 4 workshops aangeboden, waarvan je er twee kon kiezen: **Margreet Langereis** CI-team Viataal ging in haar workshop dieper in op cochleaire implantatie bij multiple gehandicapte kinderen. **Ruth Koster**, klinisch linguïst CI-team UMC Utrecht-Effatha had het in zijn workshop over de samenhang afregeling en hoortraining. **Margreet van Ommen** van Effatha bracht een workshop onder de titel 'CI-thuisbegeleiding vanuit CI-team UMC Utrecht-Effatha. Tot slot werd door **Sonja Jansma**, linguïst van Signis-Amsterdam even stilgestaan bij 'dove kleuters in een driestromenmodel'. Hiermee bedoelde zij dat het onderwijsaanbod op kleuterniveau in hun school sinds begin van dit schooljaar mogelijk is op drie niveaus: in groep A: is Nederlandse Gebarentaal (NGT) de eerste taal (instructietaal) en is het Nederlands de tweede taal. In groep C daartegenover wordt Nederlands gebruikt als instructietaal en NGT als tweede taal. Enkel in het vak NGT is NGT de instructietaal. Groep B situeert zich daartussen. Voor deze groep kinderen wordt NGT als instructietaal gebruikt bij het aanbieden van nieuwe leerstof, maar wordt Nederlands op een hoger niveau aangeboden dan in groep A. Binnen deze groep wordt veel gewisseld tussen beide talen. Het is de bedoeling dat de kinderen met een cochleaire implant vooral in groep B en C terechtkomen. Na een paneldiscussie en een presentatie van Dr. Hans Verschuure over het "Cochleaire Implantatie Overleg Nederland" (zie volgende rubriek) werd nog een lekkere borrel aangeboden, wat het toetje was op een zeer geslaagde studiedag.

Op het einde van de studiedag naar aanleiding van 20 jaar cochleaire implantatie, werd door **Dr. Hans Verschuure** aangekondigd dat er een officieel landelijk overlegplatform werd opgericht rond CI. Het is gegroeid uit een samenwerkingsverband van de CI-teams in Nederland. Ook het nieuwe logo werd door de nieuwe voorzitter voor de eerste maal aan het publiek getoond. Het overleg heeft als doel de uitwisseling van ervaringen, visie en kennis op het gebied van cochleaire implantatie te bevorderen en de kwaliteit van de zorg te bewaken door intervisie. De middelen daartoe zijn:

- Het periodiek (tweejaarlijks) bijwerken van de landelijke richtlijn CI
 - In samenspraak met betrokken veldpartijen ontwikkelen van procedures ter bewaking van de kwaliteit
 - Het evalueren van de kwaliteit van de zorg van cochleaire implantatie
 - Het instellen van werkgroepen voor het uitwerken van specifieke vragen vanuit het overleg
 - Het reageren op nieuwe inzichten en ontwikkelingen, nationaal en internationaal, ten aanzien van cochleaire implantatie voor zover van belang voor alle centra
 - Het onderhouden van contacten met overheid en alle veldpartijen zoals het Ministerie van VWS, de Nederlandse Vereniging voor Keel-, Neus- en Oorheelkunde en Heelkunde van het Hoofd-Halsgebied, de Federatie Nederlandse Audiologische Centra (FENAC), de Inspectie voor Volksgezondheid, de Nederlandse Vereniging Voor Slechthorenden (NVVS), de Federatie van Ouders van Dove Kinderen (FODOK), de Nederlandse Federatie van Ouders van Slechthorende kinderen en van kinderen met Spraak- taalmoeilijkheden (FOSS) en de Begeleidingscommissie Gezinsbegeleiding.
- Wij zijn ervan overtuigd dat dit samenwerkingsverband "CI-ON" de kwaliteitszorg van alle Nederlandse CI-gebruikers ten goede zal komen.

CI...een wereld van verschil

Symposium ter gelegenheid van het 5-jarig jubileum en de 100ste implantatie van het CI-team Maastricht-Hoensbroek.

Zaterdag 12 november 2005 vierde het CI-team Maastricht-Hoensbroek zijn vijfjarig bestaan en zijn 100ste implantatie. Op het ogenblik van de viering hadden echter al 113 personen een Cochleaire Inplant gekregen, van wie 32 kinderen. Na een openingswoordje door **drs. Guy Peeters**, lid van de Raad van Bestuur van het AZ Maastricht, toonde audioloog **dr.ir. Jan Brokx** op zeer enthousiaste manier ons de geschiedenis van het cochleaire implantaat, vertrekkende bij Galvani en Volta, ruim 200 jaren geleden tot op heden, met meer dan 100000 implantaties wereldwijd. Op dit ogenblik zijn reeds meer dan 3000 kinderen geïmplanteerd voor de leeftijd van 18 maanden.

Aansluitend kwam **dr.Robert Stokroos**, KNO-arts van het AZ Maastricht aan het woord. Hij benadrukte vooral dat de CI-gebruikers in Maastricht kunnen begeleid worden door een team, bestaande uit: de KNO-dienst van het AZ-Maastricht, het Audiologisch Centrum Hoensbroek, de Mgr. Hanssenschool uit Hoensbroek en de dienst Gezinsbegeleiding ZO-Nederland.

Daarnaast gaf hij ons een overzicht met kleine en grotere problemen na de implantatie. Van de ganse groep geïmplanteerden (113) dienden 4 personen geherïmplanteerd te worden, omdat het implantaat inwendig was stuk gegaan of omwille van chronische middenoorontstekingen. Bij 36 personen waren er tijdelijk problemen (duizeligheid, oorsuizen, zwelling van de huid ter hoogte van de magneet,...) maar die konden steeds worden opgelost.

Ingrid Gehring, coördinator van het kinderteam, benadrukte vooral het belang van multidisciplinaire begeleiding van kinderen met een CI, en vroeg vooral aandacht voor de sociale emotionele ontwikkeling, zeker bij kinderen die geïntegreerd zijn in het reguliere onderwijs. In dit kader ontwikkelden zij hun team twee brochures 'Dit ben ik' (voor kinderen tussen 8-12j) en 'Hoor mij nou' (voor tieners), die in de begeleiding kunnen gebruikt worden.

Hoe de begeleiding gebeurt van de kinderen met een CI op de Mgr. Hanssenschool werd vervolgens praktisch toegelicht door **Gonnie Achten**, adjunct-directeur van deze school.

Tot slot hoorden we twee verhalen van CI-gebruikers zelf: over de jongere **Maxime Vonk** werd een zeer mooi filmpje gemaakt, waarop het dagelijks functioneren van Maxime te zien was.

Ruud van Hardeveld, een volwassen CI-gebruiker en die we al vrij goed kennen vanuit de commissie CI-NVVS, bracht zijn persoonlijke ervaringen naar voren: eerst over de moeilijkheden in de periode dat hij progressief doof werd en vervolgens over zijn (meestal positieve) ervaringen met zijn 'machientje', zoals hij zijn CI noemt. Degene die geïnteresseerd zijn in de volledige toespraak van de heer van Hardeveld kunnen die downloaden van de website van ONICI <http://www.onici.be>. Je vindt de link onder de rubriek 'CI-gebruikers' en vervolgens onder de rubriek 'volwassen CI-gebruikers'.

Deze boeiende studiedag werd op een vlotte manier aan mekaar gepraat door **dr. Martin Stollman**, audioloog van het HAC en werd afgerond met een feestelijke receptie.

Wijziging emailadressen doorgeven aub...

Bijna 400 personen hebben zich al geabonneerd op de Nieuwsbrief van ONICI. Om de 6 maanden als de Nieuwsbrief wordt verzonden, blijkt echter dat bij een tiental personen het emailadres, dat zij aan ons hebben bezorgd, niet meer in gebruik is.

Gelieve dus bij annulatie of wijziging van je emailadres, ONICI op de hoogte te brengen, tenminste als je verder de Nieuwsbrief wenst te ontvangen.

2de Graeme Clark Scholarship Award toegekend aan de Vlaamse Universitaire studente Annelies Kusters

Op maandag 21 november 2005 vond in Mechelen, de uitreiking plaats van de tweede Europese “Graeme Clark Cochlear Scholarship”. De stichting “Graeme Clark Cochlear studiebeurzen” werd in 2002 opgericht ter ere van Professor Graeme Clark van de universiteit van Melbourne in Australië, en dit voor zijn levenslange inspanningen en zijn pionierswerk op het gebied van cochleaire implantaten, met name het meerkanalige cochleaire implantaat.

Annelies Kusters

Prof. Graeme Clark

De Graeme Clark Cochlear studiebeurs heeft als doel studenten tijdens hun hogere studies een hart onder de riem te steken en financieel te ondersteunen. Ze staat open voor alle gebruikers van een Nucleus[®] cochleair implantaat en heeft een waarde van 10.000 euro.

Dit jaar is een Vlaamse studente laureate geworden, met name Annelies Kusters uit Kuringen (Hasselt). Ze studeert Antropologie aan de Katholieke Universiteit Leuven en zit momenteel in het tweede jaar van de Master Degree.

Annelies werd 22 jaar geleden doof geboren en werd vijf jaar geleden op dezelfde dag als haar 5 jaar jongere zus, geïmplanteerd door Prof. Dr. Erwin Offeciers (AZ Sint-Augustinus, Wilrijk).

Op de plechtigheid ontving Annelies de studiebeurs uit de handen van Jan Claessens, General Manager van Cochlear Benelux.

Twee andere genodigden die nauw betrokken zijn bij haar begeleiding, hebben ter gelegenheid een korte uiteenzetting gehouden:

Prof. Dr. Paul Govaerts (De Oorgroep, Deurne) benadrukte het belang van de juiste indicatiestelling voor een CI en gaf uitvoerige uitleg over het revalidatieproces voor CI-gebruikers. Hij gaf ook aan dat naast de professionele begeleiding door de arts en de audiologen, ook de inzet van Annelies zelf en de steun van de mensen uit haar omgeving (haar ouders, haar vriend, haar kennissen en vrienden) heel belangrijk zijn om maximaal rendement te halen uit haar CI.

Antropoloog Prof. Patrick Devlieger van de KU Leuven benadrukte dat Annelies in een uitzonderlijke situatie verkeert, omdat ze met haar CI zowel deel kan uitmaken van de wereld van de horenden als van de wereld van de doven, een zeldzame combinatie die natuurlijk voor de studie van verschillende culturen een uniek gegeven is. Met de gedrevenheid die Annelies aan de dag legt zal zij er zeker in slagen om het beste uit beide werelden te halen en om ze op efficiënte wijze te combineren. Voor Prof. Devlieger is het CI geen belemmering maar veeleer een verrijkende aanvulling voor het goed functioneren in de wereld van de doven. Hij stelde dat de dovencultuur gerespecteerd diende te worden door de horenden en dat de dovenwereld tegelijk moet openstaan voor de mogelijkheden die het CI als nieuwe technologie kan bieden.

Tot slot hield ook Annelies zelf een toespraak, gedeeltelijk verbaal en gedeeltelijk in gebarentaal, met ondersteuning van een gebarentolk. In de volgende topic van deze Nieuwsbrief geven we haar zelf even het woord.

Annelies Kusters, winnares van de Graeme Clark Scholarship Award over: “Mijn leven met een Cochleaire Implant”

Oorspronkelijk was het de bedoeling van Annelies om haar presentie in drie talen te geven: Engels, Nederlands en Vlaamse Gebarentaal. Maar omdat de Engelse gast uiteindelijk niet aanwezig was, gaf zij haar presentatie in twee talen. Hieronder vind je de originele versie van haar speech:

(In het Engels):

Men vroeg me te vertellen over mijn leven met de CI. Wel, 22 jaar geleden werd ik doofgeboren in een horende familie. Ik heb een horende zus en broer maar ook een dove zus. Al op zeer jonge leeftijd begon ik naar een horende school te gaan, en leidde ik een bijna 'horend' leven. Als tiener was ik reeds benieuwd naar de CI. Ik heb namelijk altijd hoorapparaten gedragen maar ik heb niet veel gehoorresten. Ik wilde de CI proberen, om communicatie met horende mensen wat gemakkelijker te maken. Tijdens mijn laatste jaar van het secundair onderwijs, toen ik 17 was, werd ik op dezelfde dag als mijn toen 12-jarige zusje geïmplant. Het eerste jaar met mijn implant was moeilijk want er waren zoveel afschuwelijk klinkende geluiden om me heen! Het geluid van een auto was als een raket en het toilet doorspoelen was een echte beproeving. Maar na dat eerste moeilijke jaar werd alles veel beter en de CI werd een goede aanvulling voor het liplezen. Ik kan uiteraard niet horen, maar het liplezen is minder vermoeiend. Een implant hebben heeft verschillende voordelen gehad, ook toen ik naar de universiteit ging.

(In de Vlaamse Gebarentaal):

Ik ben tevreden met dit hoorapparaat. Het wordt vaak een wonder genoemd, maar ik noem het liever gewoon een hoorapparaat. Voor mij is het gewoon een manier om me beter tussen de werelden van de horenden en de doven te bewegen. Ook al heb je een CI, je blijft doof. Ik heb mijn dove vrienden ook nodig en ik ben gebaren aan het leren. Misschien klinkt het raar, maar ik ben pas begonnen met gebaren leren nadat ik mijn CI kreeg. Toen ik aan de universiteit begon, studeerde ik filosofie. Nadat ik mijn bachelor (kandidatuur) had behaald, begon ik mijn master (licenties) in antropologie. Dovencultuur werd mijn grote interesse en ik wilde er meer over weten. Ik sloot me aan bij een Dovenclub en het was een heel nieuwe ervaring voor me om al die dove mensen te zien die perfect met elkaar konden communiceren. Ik verstond hen niet maar ik voelde dat ik deze taal ook kon en wou leren. Voor mijn eindwerk heb ik onderzoek gedaan naar Dovencultuur in Suriname. Met de Graeme Clark Cochlear Scholarship zou ik graag de Master Deaf Studies in Bristol doen, als ik word toegelaten tot de universiteit daar. Dus, ik wil meer onderzoek doen naar Dovencultuur, maar... op hetzelfde moment draag ik een implant. Deze combinatie van Dovencultuur en CI is niet altijd oncontroversieel dus het kan ironisch klinken, maar in mijn visie hoeft het niet ironisch te zijn. Misschien is dit het bewijs dat Dovencultuur en een implant elkaar niet noodzakelijk hoeven uit te sluiten. Ik heb de CI graag omdat het de noodzakelijke communicatie met horende personen makkelijker maakt. Zonder de CI kan ik ook met horenden communiceren maar met veel meer moeite. Echter, als ik de horende wereld verlaat, de straat op, mijn kot of de dovenwereld, heb ik het niet nodig. Een dove persoon, of die nu wel of niet een CI heeft, heeft volgens mij eigenlijk ook andere dove mensen en de gebarentaal nodig want het zal altijd makkelijker zijn om op die manier te communiceren. Het is de meest natuurlijke manier om onszelf uit te drukken. Ik zou graag benadrukken dat voor mij al een ander Vlaamse persoon de Master Deaf Studies is gestart, en zij heeft geen implant.

In andere woorden: ik ben niet afhankelijk van de CI. Ik ken andere dove mensen die net zoals ik een implant dragen, en die ook een evenwicht zoeken tussen de twee werelden. Sommigen kwamen al in de dovenwereld toen ze hun implant kregen, anderen, zoals ik, dan weer niet. Elke dove persoon moet zijn eigen weg zoeken tussen de werelden, met of zonder CI. Er zijn ook dove mensen die bewust kiezen voor een leven zonder CI en dit moet ook worden gerespecteerd. Ik geloof dat de verbetering van de CI een goede ontwikkeling is want het geeft veel mensen de kans om het wat makkelijker te hebben in de horende wereld. Op het zelfde moment is het iets dat niet mag worden opgedrongen, het mag alleen worden aangeboden. Voor mensen zoals ik en mijn zusje is het hebben van een CI een manier om vlot tussen horende en dovenwereld te bewegen. Ik zou dit willen tonen in mijn onderzoek en mijn gedrag. Dus ik wil jullie allen danken voor de kans die ik krijg met deze beurs.

(In het Nederlands):

Ik wil ook mijn vrienden, familie, begeleiders, leerkrachten en proffen even in mijn eigen taal bedanken voor alles wat ze voor mij gedaan hebben, de kansen die ik heb gekregen, het geloof dat ze in me hadden, en vooral de grote vrijheid die ik altijd kreeg om mijn eigen weg te zoeken. Zonder hen was ik nooit zo ver geraakt.

Voetballen met leeftijdsgenootjes, dat mag toch niet bijzonder zijn?

Sarah-Nina Constant

Het is nu alweer twee jaar geleden, het kwam aan als een grote klap. Een onwerkelijke, maar vooral een onbekende rilling gaat door je lichaam. Mijn zusje, Lauren, die toen 1 jaar oud was bleek doof te zijn. Een doof zusje, ik wist nog helemaal niets van doofheid af. Er kwamen dan ook vooral veel vragen naar boven: “Kan ik ooit met haar praten?”, “Zal ze vriendjes hebben en hoe zal dat dan gaan?”, “Moeten we gebaren leren?”, “Wat kunnen ze al op medisch gebied?”, “Zal ze naar het speciale onderwijs gaan?”...

Lauren is een vrolijk meisje, die graag haar verhalen wil vertellen. Geen tijd te verliezen dus. We gaan al snel gebarentaal leren, samen met papa, mama, opa, oma en nog meer vrienden. Iedereen wil het leren, geweldig! We bedenken allemaal een nieuwe naam, maar nu eentje met gebaren. Het begin is gemaakt. We hebben veel lol samen, maar het belangrijkste is dat Lauren haar verhalen steeds beter kan vertellen. Die kleine handjes gaan zo snel, dat is echt fascinerend om te zien. De onderzoeken waren inmiddels ver gevorderd. Lauren kon geopereerd worden: een Cochleair Implantaat. We hadden er nog nooit van gehoord. Ze krijgt een “magneetje” op haar hoofd, met een draadje eraan, dat weer vast zit aan een kastje op haar rug.

Lauren's doofheid heeft voor mij een nieuwe wereld geopend. Een wereld waar ik nog niets van wist en waar ik meteen meer over wilde leren. Ik kreeg de mogelijkheid om op een school voor dove- en slechthorende kinderen stage te lopen in het kader van mijn LIO-opleiding (leraar in opleiding). Tijdens mijn LIO-stage proefde ik al snel een vreemde bijmaak.

In mijn kleine klasje gaf ik les aan 5 dove kinderen. De leerlingen zijn door de kleine klasjes erg op elkaar aangewezen en helaas verloopt de communicatie onder mekaar vaak moeizaam. Om die communicatie goed op gang te brengen heeft de leerkracht hier een grote rol in. De leerkracht is vaak een soort bemiddelaar tussen de kinderen. De kinderen spelen er ook vaak alleen. Ze schommelen of staan in de rij te wachten tot er een fietsje vrij komt. Als ze samen spelen is het meestal een ruw spel. Als leerkracht moet je erg flexibel ingesteld zijn, want voortdurend zijn er leerlingen uit de klas voor logopedie.

Kinderen hebben naar mijn mening structuur nodig, rust momenten in de dag. Bijvoorbeeld door samen de dag te beginnen, door samen te eten en door de dag gezamenlijk af te sluiten. Er moet tijd zijn voor ontspanning en voor humor, tijd voor een boekje en tijd voor een praatje. Maar er is juist tijd tekort om alle kinderen de juiste hoeveelheid leerstof aan te bieden. Er zijn ook veel vaklessen: handvaardigheid, bewegingsonderwijs, gebarentaal en muziek. Hierdoor is er weinig ruimte om op andere momenten je les in te plannen. Bovendien wil ik deze kleuters ook graag speelmomenten en keuzemomenten aanbieden, deze schieten er echter vaak bij in..

Door deze ervaringen uit het speciaal onderwijs kan ik erg boos worden. Er is niets mis met de inhoud van het onderwijs, leerkrachten werken hard. Het onderwijs systeem is goed bedoeld, helaas werkt het niet altijd in de praktijk. Ik krijg niet echt het gevoel dat dit Zorg op Maat is.

Toch gaf deze school voor speciaal onderwijs mij de bijzondere mogelijkheid om één dag in de week stage te lopen bij de Dienst Ambulante Begeleiding. Zo heb ik zelf kunnen ervaren hoe dove kinderen in het reguliere onderwijs zijn geïntegreerd. Mijn begeleidster heeft erg veel ervaring met dove kinderen. Zij heeft mij meegenomen naar verschillende scholen. Onder andere een school waar een leerling is geïntegreerd die ik nog ken van de eerste vier weken stage op het speciaal onderwijs. Ik kan me nog heel goed de discussie herinneren over de integratie van Cas. De toenmalige leerkracht van Cas in groep 4 vond dat hij er nog niet aan toe was om naar een reguliere school toe te gaan. Maar waar was dit toentertijd op gebaseerd? Dankzij de ouders van Cas is hij toch geïntegreerd. Cas is nu een jaar na de integratie een hele vrolijke jongen. Hij zit goed in zijn vel. De dag dat ik mee ben gaan kijken, was het erg mooi weer en de kinderen konden buitenspelen. Ik was natuurlijk erg nieuwsgierig. Ik krijg nog kippenvel als ik aan dat moment terug denk. Cas was aan het voetballen met zijn klasgenootjes. Iedereen kon goed meedoen, ook Cas. Hij wordt er volledig geaccepteerd..

Ik bezocht met de Ambulante Begeleiding nog meer scholen. Ik ben daar geen één dove leerling tegen gekomen die niet gelukkig is. Met dit goede gevoel kon ik mijn ouders vertellen wat een kansen er allemaal zijn voor mijn kleine zusje. Er is een schooltje in een klein dorpje waar vier dove- slechthorende kinderen op zitten. Deze kinderen presteren allemaal beter dan de gemiddelde leerlingen op het speciaal onderwijs. Niet alleen de prestaties zijn beter, maar ook de taalontwikkeling is aanzienlijk beter. Dat is natuurlijk al een bijzonder fijn gegeven. Maar het mooiste voor mij is om te zien hoe de kinderen spelen met de andere (horende) kinderen en hoe ze kunnen afspreken met vriendjes en vriendinnetjes uit de buurt.

Het team staat open voor de leerlingen en gaat er erg deskundig mee om. Ze staan open voor het advies van de Ambulante Begeleider. En ook de ouders worden actief betrokken bij de ontwikkeling van de kinderen. Dit gaat ook beter dan op het speciaal onderwijs, zoals ik dat heb gezien..De sfeer in het team is open en ik krijg er meteen het gevoel dat ik welkom ben.

Ik ben nu bijna afgestudeerd en ga met een goed gevoel vakantie vieren. Mijn zusje is welkom op een reguliere basisschool in de buurt, en ik weet zeker dat ze met de juiste begeleiding en inzet er komt!

Ik wil daarvoor ook alle mensen bedanken die mij dit goede gevoel hebben kunnen geven. Ik hoop dit vertrouwen ook door te kunnen geven aan mijn ouders. Natuurlijk blijven er een hoop vragen open staan. Maar de school keuze is gemaakt, mede dankzij de ervaringen en betrokkenheid van de scholen en mijn begeleidster!

Sarah-Nina Constant, juni 2005

Nieuws vanuit EURO-CIU...

In april 2005 vond de jaarvergadering van de Europese koepel voor landelijke CI-verenigingen, EURO-CIU genaamd, plaats in het Turkse Antalya. Vanuit Nederland werd eraan deelgenomen door de commissie CI van de NVVS. De EURO-CIU is ook lid van het Europese Disability Forum (EDF) en behartigt binnen de groep 'auditieve handicaps' de belangen van CI en CI-dragers.

Ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van EURO-CIU werd ook een symposium gehouden over de evolutie van cochleaire implant binnen verschillende Europese lidstaten. Opmerkelijk hierbij zijn vaak de grote verschillen in terugbetaling door de lokale overheid. In sommige landen (Zwitserland, Zweden) wordt zelfs een bilaterale implant terugbetaald, waar in andere landen (Tsjechië, Turkije) nauwelijks een tussenkomst door de overheid is voorzien.

Tevens werd tijdens dit symposium de EURO-CIU voor jongeren opgericht. In eerste instantie zal gestreefd worden naar de organisatie van gezamenlijke jongerenvakanties zoals skiën of zeilen. Deze vakanties zouden **CI-jongeren** uit verschillende landen met mekaar in contact kunnen brengen. Met name het Duitse bestuurslid, Ute Jung, wil zich hiervoor inzetten.

Informatie over EURO-CIU kun je vinden op hun website <http://eurociu.implantecoclear.org>

EURO-CIU brengt zelf ook een Nieuwsbrief uit die wel erg onregelmatig verschijnt. Je kan de Nieuwsbrief downloaden via bovenvermelde website.

Het nummer van oktober 2005 bevat wel heel wat boeiende informatie: inhoudelijke verslagen van hun jaarvergadering, samenvattingen van presentaties van hun symposium, nieuwe initiatieven binnen bepaalde Europese landen en dit keer ook het **resultaat van een enquête** die de EURO-CIU heeft gehouden binnen de EURO-CIU leden. De gegevens uit deze enquête, waarbij onder ander werd bevraagd hoeveel kinderen en volwassenen er zijn geïmplanteerd, zijn statistisch verwerkt door Ruud van Hardeveld, van de commissie CI-NVVS.

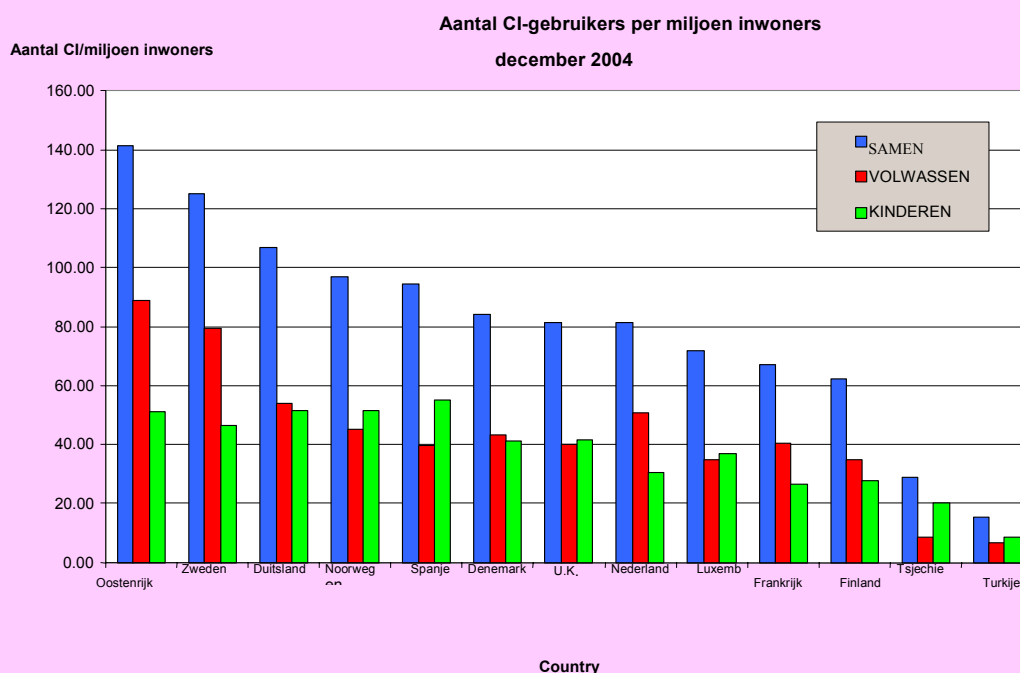
Op basis van de terug ontvangen vragenlijsten komt hij tot de volgende cijfers:

Aantal kinderen met een CI: Spanje 2213, Duitsland 4260, Noorwegen 227, Oostenrijk 420, Zweden 410, Groot Brittannië 2500, Denemarken 231, Luxemburg 17, Nederland 499, Finland 143, Frankrijk 1550, Tsjechië 206 en Turkije 590.

Aantal volwassenen met een CI: Spanje 1587, Duitsland 4450, Noorwegen 199, Oostenrijk 731, Zweden 700, Groot Brittannië 2400, Denemarken 241, Luxemburg 16, Nederland 826, Finland 181, Frankrijk 2350, Tsjechië 90 en Turkije 460.

Vanuit België zijn er geen cijfers, omdat er vanuit Vlaanderen niemand zetelt in de EURO-CIU. Onze Waalse collega's van APEDAF maken er wel deel van uit, maar hun cijfers omvatten alleen Wallonië en niet België.

Als we bij bovenvermelde cijfers rekening houden met het aantal inwoners in dat land, dan zien we (zie onderstaande grafiek) dat bij volwassenen procentueel gezien de meeste implantaties gedaan worden in Oostenrijk, Zweden en Duitsland. Bij kinderen gebeuren de meeste implantaties in Spanje, Duitsland en Noorwegen. De minste implantaties gebeuren, zowel bij kinderen als bij volwassenen, in Turkije, Tsjechië en Frankrijk.

(uit EURO-CIU News 3, October 2005)

National Deaf Childrens' Society (NDCS) brengt nieuwe brochure uit

De Engelse (ouder)vereniging NDCS heeft (samen met the British Cochlear Implant Group) een nieuwe brochure uitgebracht over 'Quality standards for children with cochlear implants'. Het geeft een ruim overzicht met talloze adviezen voor CI-centra's en begeleiders van kinderen met een cochleaire inplant. De auteurs benadrukken vooral de behoefte aan goede informatie, multidisciplinaire begeleiding en opvolging en het belang van een goede samenwerking met de ouders. Daarnaast geven zij ook nog raadgevingen op vlak van selectieonderzoek, ziekenhuisopname, afregeling inplant en onderhoud van CI. De gehele 62-pagina's tellende brochure is te downloaden via http://www.ndcs.org.uk/information/ndcs_publications/quality_11.html. Echt een aanrader om eens door te nemen.

COCHLEAR PERSBERICHTEN

Nucleus® freedom™ biedt **Beam™** aan als één van de drie onderdelen van Smartsound™. Whisper™ en ADRO™ zijn de twee andere. Beam werd ontwikkeld door het team van Prof. Jan Wouters in Leuven en is het resultaat van een creatieve combinatie van een richtingsgevoelige microfoon en een niet-richtingsgevoelige of omnidirectionele microfoon. Beam™ stelt de CI-drager in staat zich te richten op het gesprek vóór zich terwijl de omgevingsgeluiden achter en opzij worden onderdrukt.

De eerste resultaten van Beam™ zijn veelbelovend en verbeteren de signaal-ruis verhouding aanzienlijk. Om het succes van Beam™ optimaal naar voor te brengen is het belangrijk de CI-gebruikers goed te informeren over hoe en wanneer precies de Beam™ te gebruiken. Zo is het belangrijk dat de microfooningangen vrij en schoon zijn. Gebruik Beam om naar spraak te luisteren, niet om naar muziek te luisteren. **Voor muziek is ADRO™ een betere optie.** Sta vóór de gesprekspartner. De directionele microfoon richt zich immers naar voor. Laat de freedom™ spraakprocessor de tijd om de juiste aanpassingen te maken om optimaal en maximaal effect te bekomen. Schakel niet te snel over naar andere programma's. Hierdoor wordt het effect van de Beam™ weer teniet gedaan en vraagt het weer een kleine aanpassing om het effect weer te maximaliseren. Wanneer meerdere duidelijke stoorbronnen aanwezig zijn zal het effect van Beam™ ook verminderen. In omstandigheden waar er een erg luide stoorbron aanwezig is zal ADRO™ of automatische microfoongevoeligheid een betere optie zijn. In hoog-reverberente ruimten als kerken of overdekte parkeergarages zal het effect van Beam™ minder uitgesproken zijn. **In stille omstandigheden is het eerder aangeraden om Whisper™ te gebruiken dan Beam™.**

Het is aangewezen om Beam™ pas te gebruiken wanneer u reeds gedurende een viertal maanden een stabiele MAP gebruikt om ten volle de verbetering en verschillen te appreciëren.

In samenwerking met Phonak werd er een elegante oplossing bedacht om FM aan te bieden met de freedom™ spraak-processor: **de freedom™ Microlink™**. De FM technologie werd onderaan de batterijhouder gemonteerd en laat toe om FM, inductiespoel (T-stand) en microfoon af te wisselen. Geen snoeren meer, geen adaptors meer, maar een rechtstreekse aansluiting in de freedom spraakprocessor.

Men kan pas zeggen dat een toestel spatwatervast is als het voldoet aan een internationaal vastgelegde standaard. Dat is onder meer dezelfde standaard die wordt gehanteerd voor tuinlampen die ook in weer en wind moeten blijven werken. Deze IEC 60529 editie 2.1, 2001 – 2002 geeft een classificatie die voorafgegaan wordt door de indicatie 'IP' (ingress protect). De cijfers die daarop volgen slaan op stof en vocht. De Freedom spraakprocessor voldoet aan de IP44 classificatie wat wil zeggen dat hij stofdeeltjes vanaf 1mm moet weren en dat hij moet weerstaan aan vocht zoals hevig transpireren bij sporten, regen of een vochtig klimaat.

De microfoonpoortjes worden afgedekt met een waterafstotend membraan (Gore-Tex) dat water buiten houdt, maar lucht en geluid doorlaat. De knoppen en schermje werden gemoduleerd in het plastic en sluiten door dit productieproces volledig af. De connectoren hebben rubber dichtingen en O-ringen. Ook is de elektronica binnenin de processor volledig van een coating voorzien.

Voor meer informatie, kun terecht op de website van Cochlear: <http://www.cochlear.com> of kun je contact opnemen met:

Cochlear Benelux
Schaliënhoevedreef 20 gebouw I
B-2800 Mechelen
België

Tel. +32 (0)15 362877
Fax. +32 (0)15 362870
Email: benelux@cochlear.be

Inhoud van dit persbericht werd ter beschikking gesteld door Cochlear-Benelux. ONICI is dus niet inhoudelijk verantwoordelijk.

MED-EL PERSBERICHTEN

Het is heel duidelijk dat MED-EL met de lancering van de **PULSARci100** in mei 2004 een nieuwe trend heeft ingezet op vlak van cochleaire implantatie. Want je ziet dat nu ook andere merken deze technieken beginnen toe te passen. Intussen wordt het implantaat ruim 15 maanden gebruikt en blijkt dat **de betrouwbaarheid** van het inwendige deel zeer groot is: er is in die periode nog geen enkel groot technisch probleem vastgesteld.

- Deze **PULSARci100** heeft 24 **afzonderlijke stroombronnen** die een seer nauwkeurige stimulatie over de gehele lengte van de cochlea garanderen. Met de PULSARci100 is het dan ook mogelijk om te stimuleren met die snelheden die zoveel mogelijk overeenkomen met de mogelijkheden van de gehoorzenuw. Daarenboven gaat de processor heel efficiënt om met energie, wat vertaald wordt in een langere levensduur van de batterijen. De PULSARci100 is ook **NMR/MRI veilig** bij 0.2, 1.0 en 1.5 Tesla. Dit wil zeggen dat het magneet niet moet verwijderd worden en dat het inwendige deel ook geen significante invloed uitoefend op de beeldkwaliteit van de MRI/NMR-scan.
- MED-EL heeft in november 2005 een nieuw toestel gelanceerd, namelijk de **hybride spraakprocessor 'DUET'** (zie foto). Dit toestel is een combinatie van zowel een cochleaire implant met een klassiek hoorapparaat. Dergelijke combinatie kan erg nuttig kunnen zijn bij personen met een zeer groot gehoorverlies in de hoge tonen en een klein verlies in de lage tonen. De lage tonen zullen gestimuleerd worden via het gewone hoorapparaat en de hoge tonen via een cochleaire implant. De elektrode die bij deze implantatie wordt gebruikt is zeer kort en bevindt zich enkel alleen vooraan in het slakkenhuis, want dit is de plaats waar de hoge tonen zich situeren.
- MED-EL heeft een **overzichtelijke brochure** samengesteld, met een overzicht en korte beschrijving van **alle revalidatiemateriaal** dat MED-EL op de markt brengt en dit zowel voor kinderen als voor volwassenen. Niet minder dan 20 verschillende materialen staan erin vermeld. Vooral voor logopedisten de moeite waard om door te nemen. Het meest gekende is natuurlijk de EARS-batterij, waarvan nu ook aangepaste versies voor kleine kinderen (LittleARS) en jongeren (TeenEARS) worden uitgebracht. Op dit ogenblik zijn deze aangepaste versies er nog niet in het Nederlands. Wat de LittleARS betreft, zal dit waarschijnlijk niet meer lang duren. Wij houden je alleszins op de hoogte.
- MED-EL organiseerde van 13-16 oktober 2005 in het Institute voor Fysiologie en Pathologie van het gehoor te **Warschau (Polen)** een **workshop rond 'het bewaren van de hoorresten bij implantatie'**. Meer dan 130 specialisten uit Europa en Amerika zaten samen aan tafel rond topics als: nieuwe chirurgische technieken om de hoorresten te bewaren; medicamenteuze behandeling van gehoorverlies; aanbrengen van medicamenten in het slakkenhuis via de cochleaire implant; cochleaire implantatie en tinnitus (oorsuizen)... Allemaal zaken waar MED-EL mee bezig is en waarvan we in de nabije toekomst iets kunnen verwachten.

Voor meer informatie, kunt u terecht op de website van MED-EL: <http://www.MEDEL.com> of met:

Veranneman bvba	Veenhuis Medical Audio BV
Hans Van Bever	A.G. van Dijk
Ravenstein Galerij 37	Ouverturelaan 2 (postbus 108)
1000 Brussel, België	2800 AC Gouda, Nederland
Tel.: +32(0)25126737	Tel. +31(0)182683800 Fax. +31(0)182683826
Email: h.vanbever@veranneman-audio.be	Email: avandijk@veenhuis.nl

Inhoud van dit persbericht werd ter beschikking gesteld door de firma MED-EL. ONICI is niet inhoudelijk verantwoordelijk.

ADVANCED BIONICS PERSBERICHTEN

Het **HiResolution® Bionic Ear System** bestaat uit het inwendig HiRes 90K implantaat en de uitwendige HiRes Auria Processor. Het is het meest geavanceerde systeem dat mee evolueert met de nieuwe ontwikkelingen zoals de **HiRes 120 kanalen** strategie.

- **Herlaadbare batterijen (Powercel™):** Advanced Bionics is de enige CI firma die de nieuwste technologie van lithium-ion batterijen in huis heeft. Deze krachtige batterijen worden **gratis** bij de processorkit geleverd en gaan minstens vier jaar mee. De eerste vier jaar zijn er dus **geen extra kosten** voor batterijen. Bovendien zijn deze batterijen beter voor het milieu.
- **iConnect™** (zie foto rechtsboven) In januari 2006 lanceert Advanced Bionics een nieuwe oorhaak **met directe FM-connectie**. De MLXs ontvanger van Phonak klikt heel gemakkelijk op de iconnect™ oorhaak. Er zijn geen extra kabels nodig. Omdat de ontvanger op de oorhaak geplaatst wordt, is er een betere verdeling van het gewicht. Het geheel is stabiel en de oorhanger blijft mooi op zijn plaats zitten. Dit is vooral bij kinderen een enorm voordeel.
- **HiRes 120:** Studies (Donaldson et al 2005)* hebben aangetoond dat dragers van het Advanced Bionics CI in staat zijn minstens 8 toonhoogtes te onderscheiden tussen twee contacten, dit zijn **120 verschillende toonhoogtes** op 16 contacten. Daarom heeft Advanced Bionics een strategie met 120 kanalen ontwikkeld die nu getest wordt. Er zijn reeds studieresultaten die aangeven dat deze strategie zorgt voor een **beter spraakverstaan in ruis** en een **goede muziekperceptie**. Patiënten geven aan dat muziek beluisteren heel aangenaam is. De stem van de gesprekspartner klinkt veel natuurlijker.
Omdat het Advanced Bionics implantaat **evolutief** is, zullen alle patiënten geïmplanteerd sinds 2001, kunnen genieten van deze nieuwe ontwikkeling!
- **STEPS: from Hearing to Talking.** Het is een informatief pakket met handboek, logboek, poster en DVD, waarin de verschillende stappen in de taalontwikkeling van een kind worden besproken. Het is een fantastische hulp voor ouders en therapeuten die voor geïmplanteerde kinderen zorgen. Zij vinden er **tips en raadgevingen** om het kind op elk niveau te begeleiden. Het is een wegwijzer door de evolutie van het kind vanaf het eerste horen tot het eerste woord. STEPS werd ontwikkeld in samenwerking met **The Earfoundation in Nottingham** en zal binnenkort in het **Nederlands** beschikbaar zijn.

* Donaldson, G.S, H.A. Kreft. 2005. Place-pitch discrimination of single- versus dual-electrode stimuli by cochlear implant users. J Acoust. Soc. Am. 118 (2)

Voor meer informatie, kunt u terecht op de website <http://www.bionicear-europe.com> of kunt u contact opnemen met:

Elke Claeys
Clinical Specialist
België
Tel +32(0)477 87 17 05
Email: elkec@abionics.fr

Boudewijn S. Zomer
Area Manager Noord Europa
Td Diemen-Nederland
Tel +31(0)206001918
Email: boudewijnz@abionics.fr

Inhoud van dit persbericht werd ter beschikking gesteld door Advanced Bionics Europe. ONICI is dus niet inhoudelijk verantwoordelijk.

LABORATOIRES MXM - PERSBERICHTEN

De Firma MXM Technologies Médicales blijft investeren in de research van zijn cochleair implantaat DIGISONIC. Sinds oktober 2005 zijn er enkele aanpassingen aan de DIGISONIC SP, DIGISONIC SP-K, alsook aan het inwendig deel. Ook 2006 biedt heel wat toekomstperspectieven.

- Het huidige inwendige deel heeft nu 20 actieve elektroden om zoveel mogelijk zones in de cochlear te stimuleren.
- Het huidig inwendig deel is ook veilig voor de MRI-beeldvorming tot 1.5 Tesla zonder enig gevaar op beschadiging van het implantaat.
- De DIGISONIC SP heeft sinds oktober 11. een nieuwe chip die toelaat om nog sneller te stimuleren. Bovendien beschikt deze chip over een enorm geheugen, waarvan een zéér groot deel nog vrij beschikbaar is voor toekomstige ontwikkelingen ! Voor het uitwendig deel werd uiteraard dezelfde toekomstgerichte, lange termijnvisie gehanteerd.
- Op aanvraag van ouders werd ook op onze DIGISONIC SP een verklikkerlichtje geplaatst. Hierdoor kunnen ouders zeker zijn van de werking van het uitwendig deel. De audioloog kan, in samenspraak met de ouders, zélf bepalen wat de betekenis ervan is : 1/ aangeven van lege batterijen of 2/ aangeven van een defect aan de processor. Bij kinderen kan dit uiteraard belangrijk zijn.
- De aankoop van de batterijen kan aardig oplopen voor patiënten met een cochleair implantaat. Hiervan bewust, spaart de firma MXM dan ook tijd, geld noch moeite om continu te zoeken naar een lager energieverbruik. Dank zij deze researchinspanningen is het gemiddeld batterijverbruik van de DIGISONIC SP reeds dermate gedaald dat de batterijtjes, slechts 2 (!), ongeveer 8 dagen dienst doen. 1 staafbatterij van de SP-K gaat zelfs tot ongeveer 10 dagen mee. Bij de SP-K kan ook gekozen worden voor een heroplaadbare batterij.
- De SP-K blijft één van de kleinste cochleaire implantaat-designs voor kinderen tot +/-drie jaar. De SP-K is trouwens niet alleen klein en ultra-licht, maar, héél belangrijk, in aluminium vervaardigd kan hij ook tegen een stootje !
- Voor het gebruik van FM zijn geen extra kabeltjes noodzakelijk. Directe aanschakeling is mogelijk. Begin 2006 komen er ook een aantal nieuwe accessoires op de markt zoals de telecoil, kabel voor het gebruik van MP3 en zo meer. Wij houden u zeker op de hoogte!!!

Voor meer informatie, kunt u terecht op de website <http://www.mxmlab.com> of <http://www.digisonic-pharmasupport.com> of kunt u contact opnemen met :

de Belgische verdeler
Pharma Support
Capucienenlaan 49
9300 Aalst (België)
Tel +32 (0)53767620
Email: info@digisonic-pharmasupport.com

of rechtstreeks met de Product Specialist
Petra Verhaeghe
Tel. +32 (0)473764464
Email: : petra@digisonic-pharmasupport.com

Inhoud van dit persbericht werd ter beschikking gesteld door Pharma Support. ONICI is niet inhoudelijk verantwoordelijk.

NOG ENKELE INTERESSANTE WEETJES

- Het Nederlandse tijdschrift 'PLOTSDOOF' van de Stichting Plotsdoven is een interessant tijdschrift voor doofgeworden volwassenen. In elke uitgave spenderen zij meer aandacht aan het probleem 'tinnitus' (oorsuizen) en ook aan Cochleaire Inplant. Meer informatie over deze vereniging en over hun Nieuwsblad vind je op hun website <http://www.stichtingplotsdoven.nl>
- **OPCI** (Onafhankelijk Platform CI) is de naam voor een (nieuw) gezamenlijk overlegplatform over Cochleaire Implantatie van de Stichting Plotsdoven, de FOSS (Federatie van Ouders van Slechthorende kinderen en van kinderen met Spraak-taalmoeilijkheden), Dovenschap en de NVVS (Nederlandse Vereniging voor Slechthorenden). Belangrijke doelstelling is dat er naar buiten toe meer één gezicht voor de belangenbehartiging voor CI zal zijn. Het platform zal bestaan uit twee deelnemers vanuit iedere organisatie.
- Sinds juni 2005 is de vernieuwde website van **de Prof. H. Burgerschool** uit Amsterdam "in de lucht" . Zie <http://www.burgerschool.nl> . De site is erg kindvriendelijk met onder andere powerpoint-boekjes over: een konijntje die een CI krijgt; een blaffend hondje dat uitlegt hoe het geblaf door je oor gaat; een dolfijn die tips geeft aan kinderen die een hoorapparaat dragen ;een meisje die laat zien hoe je je oorstukje moet schoonmaken; een webwandeling (speurtocht op internet)over slechthorendheid en verder veel aandacht aan gebaren, maar ook aan observatie-instrumenten.
- Op 25 september van dit jaar was er geen gezamenlijke **WereldDovenDag** Nederland-Vlaanderen, maar organiseerden zij elk hun eigen dag. In Vlaanderen had deze dag plaats in Kortrijk en was het centrale thema "De toekomst van het onderwijs voor D/doven?" Het was duidelijk dat Cochleaire Implantatie een grote invloed heeft op opvoeding en onderwijs en dat we ons dringend moeten aanpassen aan deze nieuwe generatie dove kinderen. De volwassen Doven waren vooral teleurgesteld dat er op vlak van Cochleaire Inplant wereldwijd duizenden onderzoeken plaatsvinden, maar dat er nauwelijks wetenschappelijk onderzoek gebeurt over de plaats van Gebarentaal bij kinderen met een Cochleaire Inplant. Zij vonden dat CI-firma's ook op dit vlak onderzoek moeten financieren.
- De website van ONICI (<http://www.onici.be>) wordt voortdurend aangepast. (zie rubriek 'recente aanpassingen'). Heb je hem recent nog bezocht. Kijk ook eens naar de rubriek 'links', waar verwezen wordt naar andere websites (in binnen- en buitenland) die boeiende informatie bevatten over cochleaire implantatie.

Stuur gerust deze "ONICI-NIEUWSBRIEF" naar andere geïnteresseerden. Ook zij kunnen hem aanvragen op de website <http://www.onici.be> (rubriek Nieuwsbrief/Brochures)

Verantwoordelijke uitgever:

ONICI
Leo De Raeve
Waardstraat 9
3520 Zonhoven
België
Tel +32 (0)11 816854
FAX +32 (0)11 816854
Email info@onici.be
<http://www.onici.be>

BTW: BE 0773 304 685
HRH: 108 891
Rek: 979-3710250-05